

Sygn. akt III UK 50/14

POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania U. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

o prawo do renty socjalnej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 października 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 3 października 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Ubezpieczona U.N. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 3 października 2013 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 982 ze zm.), przez jego błędną wykładnię i brak zastosowania w niniejszej sprawie, „gdyż jej niepełnosprawność datuje się od urodzenia i nie zmienia tego faktu to iż skarżąca poddana została operacji obu bioder”, naruszenie art. 12-14 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), przez błędną ich wykładnię i brak zastosowania w niniejszej sprawie, gdyż - w ocenie skarżącej – „jako osoba niedowidząca, niedosłyszająca oraz poruszająca się o kulach nie jest ona w stanie wykonywać żadnej pracy zawodowej. Tymczasem w ocenie biegłych tylko w

przypadku powikłań po operacji można byłoby uznać trwałą niezdolność do pracy skarżącej”. W skardze zarzucono także naruszenie art. 233 k.p.c., „przez dokonanie przez Sąd Apelacyjny swobodnej oceny dowodów”.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej, ponieważ: „w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (...) oraz zachodzi potrzeba wykładni przepisu albowiem rodzi on poważne wątpliwości”.

W uzasadnieniu wskazała, że: „Zachodzi zagadnienie prawne czy zakres czynności Sądu i oceny przy dokonywaniu oceny dowodu z opinii biegłych scharakteryzowany w orzecznictwie (...) został prawidłowo przeprowadzony w niniejszej sprawie i czy nie doszło do utożsamienia możliwości wykonywania określonych czynności faktycznych przez skarżącą z możliwością wykonywania pracy zawodowej wskazanej przez biegłą. W cytowanym orzeczeniu Sądu Najwyższego zawarto konstatację, że jakakolwiek ocena częściowej niezdolności do pracy w zakresie naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania pracy, wymaga z reguły wiadomości specjalnych (biegłych z zakresu medycyny pracy), to jednak ostateczna ocena czy ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy musi uwzględniać także inne elementy a także poziom kwalifikacji ubezpieczonego, możliwości zarobkowania w ramach tych kwalifikacji, możliwości wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczasowej pracy wykonywanej, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (...). Sąd Najwyższy dodał, że ocena jakiej winien dokonać Sąd ma charakter prawny stanowiąc subsumpcję stanu faktycznego do norm prawnych i może jej dokonać wyłącznie sąd a nie biegły. Zachodzi zatem zagadnienie prawne czy Sąd dokonał w takiej sytuacji prawidłowej subsumpcji przepisów i czy w ramach wykładni nie myli czynności faktycznych z czynnościami wykonywania pracy zawodowej. Skarżąca nie podchodzi subiektywnie co do możliwości świadczenia przez nią pracy zawodowej tylko znając swój stan zdrowia wie jakie czynności jest w stanie wykonywać. Stanowisko biegłej Pani A. J. winno być w tym zakresie zweryfikowane przez Sąd. Biegłą wskazała pracę lekką biurową, lekką pracę fizyczną, pracę technologa żywności, pracę portiera, niektóre prace chałupnicze, prace w pozycji siedzącej. Na

pytanie pełnomocnika ubezpieczonej biegła podała iż brała pod uwagę nie tylko sprawność chodu ale również inne schorzenia jak paliczkowatość palców, siłę mięśni kończyn górnych, możliwość wyuczenia pracy na komputerze, wypełniania dokumentów. Z drugiej strony biegła podała że skarżąca musi zmieniać pozycję, nie ma wykształcenia do wykonywania pracy biurowej, ma paliczkowatość palców i wiek tak naprawdę emerytalny dla kobiet a zatem jaka jest co do zasady celowość przekwalifikowania w dodatku przy takim a nie innym stanie zdrowia. W dotychczasowym wyuczonym zawodzie skarżąca nie jest w stanie wykonywać pracy. Wskazać należy również iż nie chodzi w niniejszej sprawie o to czy skarżąca realnie może znaleźć pracę na rynku pracy ale o to czy w ogóle jest w stanie świadczyć jakąkolwiek pracę przy swoim stanie zdrowia i niepełnosprawności od urodzenia czy jedynie bardziej sprawnie może się poruszać o kulach z uwagi na drugą operację i wykonywać różne czynności życia codziennego bez pomocy osób trzecich co nie jest tożsame z możliwością wykonywania pracy zawodowej”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Gdy idzie o przyjęcie skargi do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego oraz doktryny, istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych

spraw. Przesłankę występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego należy w tym kontekście rozumieć zatem jako konieczność uzasadnienia, dlaczego rozpoznanie skargi kasacyjnej będzie służyło rozwojowi prawa. Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno zatem przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie – wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Z przedstawionego przez wnoszącego skargę istotnego zagadnienia prawnego musi jednak wynikać, jaki jest konkretny problem prawny, na czym polegają istotne wątpliwości (na przykład interpretacyjne). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., sygn. akt II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Wymagań tych skarżąca nie spełniła. Przede wszystkim brak wskazania, który z przepisów zawartych w podstawach kasacyjnych miałby podlegać wykładni. Poza tym przedstawiona argumentacja nie dotyczy abstrakcyjnego problemu prawnego, ale, po pierwsze, trafności ustaleń faktycznych, po drugie, ich prawidłowej subsumcji pod określoną normę prawną. Dodać też trzeba zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 76). Artykuł 398³ § 3 k.p.c. wprowadzie nie wskazuje *expressis verbis* konkretnych przepisów, których naruszenie, w związku z ustalaniem faktów i przeprowadzaniem oceny dowodów, nie może być przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną, nie ulega jednak

wątpliwości, że obejmuje on art. 233 k.p.c. Wszakże ten właśnie przepis określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06 LEX nr 230204; z dnia 19 października 2010 r., II PK 96/10, LEX nr 687025; z dnia 24 listopada 2010 r., I UK 128/10, LEX nr 707405 oraz z dnia 24 listopada 2010 r., I PK 107/10, LEX nr 737366).

Jeśli zaś chodzi o potrzebę wykładni przepisu budzącego poważne wątpliwości lub wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów, to ta przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania sformułowana w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. zachodzi wtedy, kiedy niejednolita wykładnia wskazanego przepisu wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie bądź kiedy przepis ten nie doczekał się wykładni w kierunku wskazywanym przez skarżącego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 42436, z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231). Skarżąca nie przedstawia żadnych rozbieżnych ocen prawnych prezentowanych w orzecznictwie, co więcej nie wskazuje nawet, o wykładnię jakiego przepisu jej chodzi.

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.